TÜRKİYE'DEKİ İSLAMCI DERGİLERE BİR BAKIŞ

Ülkemizde İslamcı kesimin yayın dünyasında 1980 öncesinde gösterdiği manzara, son birkaç yıldır önemli ölçüde değişmiş bulunuyor. Bu değişmenin bir büyüme ve yayılma şeklinde ortaya çıktığını hepimiz görüyoruz. Öyle ki, bu kanattaki yayınlar hem kantite hem de kalite itibariyle eskisinden çok ilerdedir. Tabii "kalite"yle daha çok teknik özellikleri kast ediyoruz. Gerçi, bu yayınların muhtevaları da -hiç değilse bazı dergilerdekısmen daha kaliteli hale gelmiş olmakla beraber, asıl iyileşme teknik ve biçimsel yönlerde gözüküyor.

Bu yayınlar hakkında ayrıntılı bir tablo ortaya koymadan önce, bu alanda İslamcıların kaydetmiş bulundukları mesafenin önemli faktörlerinden birinin ülkemizin iç dinamikleriyle ilgisi olmadığını ifade etmeliyiz. Gerçekten, Irak'da 1979 yılında meydana gelen ihtilal ve onu katip eden inkılap çapındaki değişiklikler, dünyanın birçok yerinde olduğu gibi; Türkiye'yi de etkilemiş bulunuyor. İran'ın bu alandaki etkişinin iki yönde meydana çıktığı görülüyor. Bir taraftan İran, uluslararası camianın ortak kural ve teamüllerine meydan okuyan yeni bir güç olarak kendi bölgesinde izole edilmekten kurtulmak ve bir nevi kendi varlığının uluslararası camiadaki meşruluğunu sağlamak için, kendine benzer rejimlerin başka ülkelerde - özellikle komşusu durumundaki ülkelerde- kurulması amacıyla devrimini dışarıya ihraç etmeye çalışmaktadır. Bu gayretin bazı yansımalarının Türkiye'nin içine kadar uzanmış veya uzatılmış bulunduğuna şüphe yoktur. Biraz sonra yapacağımız açıklamalardan da anlaşılacağı gibi, yayın dünyamızın sağdaki görüntüsü bunu teyit etmektedir. Bazı yayın organlarının, tamamen bilinçli olarak İran'ın ideolojik, stratejik ve siyasi çıkarlarının temsilciliğini yaptıklarını görmek çok kolaydır. Diğer taraftan, İran devrimi Türkiye'de zaten var olan "İslamcı" potansiyelin siyasi boyut kazanarak, uluslararası bir İslam topluluğu bilinci doğurmasına yardımcı olmuştur. Türkiye Müslümanlarının yüzyıllardan beri benimsemiş bulundukları, müesses otoriteye bağlılık şeklinde ortaya çıkan ve radikal bir bakış açısıyla konformizm olarak görülebilecek olan tutum; laikliğin, yeni siyasi rejiminin temel vasfı biçiminde ortaya çıktığı Türkiye Cumhuriyeti söz konusu olunca, "revizyonizm" derecesinde bir sapma şeklinde değerlendirilmeye elverişli hale gelmiştir. İran devriminin, bu konuda tereddüt içinde bulunan, ruhen tedirginlik duyan bazı kişi ve grupları daha aktif ve bilinçli olmaya sevketmiş olması muhtemeldir.

Eğilimler ve Problematikler

Bu kısa açıklamadan sonra, konuya daha yakından bakabiliriz. Bu yazının başlığında "İslamcı" dergi deyimini kullanmış olmakla beraber, burada işaret edeceğimiz bütün dergilerin böyle bir başlık altında toplanmaya uygun olup olmadıklarından emin değiliz. Çünkü, biz bu sıfatı (İslamcı), siyasi bilinç oluşturma amacı ağır basan aktivist kesimler için kullanmakta olduğumuzdan, geleneksel dini duyarlığa dayanan ve dini yaşayışı modernleşmeye (modernliğe) karşı bir sığınak olarak algılayanları konunun dışında tutmak gerekiyor. Aşağıda bu tür dergilere de dokunurken, bu noktayı hatırda tutacağız.

Ülkemizde halen yayımlanmakta olan 30 kadar İslamcı derginin kabaca iki ana trend etrafında toplandıklarını görüyoruz. Bunları 1- Radikal siyasi aktivizmi propoganda edenler, 2- Konformist. uzlaşmacı çizgide yer alanlar (insanların daha dindar, daha "ahlaklı", daha fazla "manen mücehhez" olmalarına çalışanlar) şeklinde sayabiliriz. Belki bir grup da, sanat ve edebiyat dergileri sayılabilir. Bunlar da gerçi, yukarıdaki ana eğilimlerden birine yakın olmalarına göre tasnif edilebilirler. Ancak, çoğunlukla, bunların İslami mesajları dolaylıdır.

Dergilerin temel problematikleri, bulundukları çizgiye göre değişmekle beraber, bellibaşlılarını şöylece belirtmek mümkündür;

1- İslam dini açısından Türkiye'nin konumu ve Müslümanların bu rejimdeki "şer"î statülerinin ne olduğu: Bu açıdan, yukarıda işaret edilen akımlar arasında köklü farklar vardır. Birinci kategori olarak belirttiğimiz dergilere göre, Türkiye bir **"küfür devleti"** (Dar'ül Harb) olduğundan, buradaki Müslümanlar da **"esir"** durumundadırlar. Çünkü, Türkiye'nin rejimi, "küfr" olan laiklikle, "içi pisliklerle dolu olan" demokrasiye dayanmakta olup, **"ilahi hakimiyet"**e aykırı bir beşeri rejimdir. "Hüküm koymak, hakim olmak, idare etmek" gibi "kafirane" iddialar güden bu rejime karşı, bu yüzden bilinçli bir mücadele vermek gerekir. Buna karşılık, düzenle kısmen uyuşma halinde olan diğer dergiler gerçi laiklikle başları hoş olmamakla beraber- demokrasinin İslama uygun olduğu kanaatin-

İZÜ - İSMAİL KARA TÜRKİYE'DE DİNİ HAYAT ARŞİVİ

dedirler. Bunlara göre, üstelik demokrasi ve hukuk devleti ilkesinin hakkıyla uygulanması halinde, toplum fertlerinin daha "Müslümanca", daha dindar hayat yaşamaları da kolaylaşır. Bunun için, aksaklıkların, meşrû biçimde tedrican ortadan kaldırılmalarına çalışmak gerekir; bu yöndeki iyileştirmelere toptan karşı çıkmak, onları kösteklemek yanlıştır. Ayrıca, bu çizgideki grupların daha ılımlı ve yumuşak olmalarının önemli sebeplerinden biri de, milliyetçilikle "İslam evrenselliği"ni bağdaştırmaları ve gerektiğinde Türkiye'nin bağımsızlığını ön planâ almalarıdır. Keza bunlar "Müslüman-Türk milleti"nin geçmiş "mefahiri"ne, başarılarına sahip çıkmakta olduklarından, birinci gruba nispetle çok daha yerli ve milli oldukları kesindir.

2— Millilik ve enternasyonalizm: Radikaller, milli olan her şeye karşı, hatta düşman olduklarını dergilerinde açık açık yazmaktadırlar. Onlara göre, İslam "davası"nın önündeki en büyük engel milliyetçiliktir. Nitekim bu dergilerde sık sık, "Türk-İslam sentezciliği" diye bilinen anlayışı şiddetle eleştiren yazılar yer almaktadır. Milliyetçiliği bölücü bir unsur saymakta, vatan kavramını reddetmektedirler. Bu tür düşünceler "Batı"nın uydurma görüş ve prensipleridir. Çoğunlukla **"Türkiye'li Müslümanlar"** deyimini tercih etmekte, Müslüman Türk sözünden rahatsızlık duymaktadırlar. Bu tutumun sebebi çok açıktır. Çünkü, onlar, İslamiyetin enternasyonal bir kavram olan **"ümmet"** dışında hiç bir sosyolojik kategoriye (millet, sınıf vb.) yer vermediğini düşünmekte olduklarından; bu hayali camia adına her türlü milli varlık ve farklılaşmaya karşı çıkmaktadırlar. Buna karşılık, öbür grupta yer alan dergiler genellikle, milli ve geleneksel değerlere, Türk-İslam medeniyetine sahip çıkmakta; İslam kardeşliğinin (ümmet), Müslüman olmak kaydıyla, milletleri tanımamak anlamına gelmediğini yazmaktadırlar. Bunlar Türkiye'nin milli sorunlarına ilgi duyuyor, özellikle çocuk ve gençlere yönelik yayınlarında "vatan ve millet sevgisi" aşılıyor, "milli ve manevi değerlere... ters düşme"yi olumsuz bir yöneliş olarak değerlendiriyorlar.

3— İslamiyetin yorumlanması (ideolojik veya dini): Siyasi İslamcılar, İslamiyeti **total bir ideoloji** olarak görüyor ve onu "iflas etmiş olan" Batı uygarlığına karşı tümüyle bir alternatif model olarak sunmaya çalışıyorlar. Bunlar tabiatıyla, dinin "şeriat" ve "siyaset" olarak bölünmesine şiddetle karşı çıkmaktadırlar. Nitekim, başka bazı dini grupları, böyle bir tercihleri olduğu için, kınıyorlar. Buna karşılık ikinci kategoride yer alan dergilerin yayınlarından anladığımıza göre, bunlar genellikle aktif siyaset alanını kendi meşgaleleri dışında görüyor ve bir din kültürü, iman ve ahlak derinliği kazandırmaya yönelik faaliyetleri daha "hayırlı" buluyorlar; toplumun böyle bir "manevi telkin sağanağı" altında uzun vadede ıslah edilebileceğini düşünüyorlar. Bunların İslâmiyeti total bir ideoloji şeklinde yorumlayıp yorumlamadıkları pek belli olmamakla beraber, en azında fiilen, aşağı yukarı bir "şeriat ve siyaset" ayrımı yaptıkları ortadadır.

4— Bilim ve Batı uygarlığı: Son yıllarda İslamcıların nispeten entellektüel kesimlerinde modern bilime karşı alternatif bir bilim anlayışı geliştirmek çabalarının arttığı göze çarpmaktadır. Bu yaklaşıma göre, Batı bilimi (yani modern bilim) orijinal amacından saptırılmış ve **"küfr"**ün aracı durumuna getirilmiştir. Bu bilim aynı zamanda **"gayrı insanî"** Batı uygarlığının da temel dayanağı olduğu için, insanın kurtuluşu veya kendilerini yeniden inşa etmeleri bu "sahte bilim"den sıyrılmaya ve **"vahiy"** kaynaklı "gerçek" bilginin üretilmesine bağlıdır. Bu tezi, aşağı yukarı aynı söz dağarcığıyla işleyen bazı militan dergilerden başka, aynı tezi daha entellektüel ve yarı akademik bir biçimde sunmaya devam eden İlim ve Sanat dergisini burada zikretmeliyiz. Bu derginin belki tek farkı, bilim felsefesindeki çağdaş nüanslı yaklaşımları, modern bilime köklü bir karşı çıkmaymış gibi göstermek için, yabancı dilden referanslarla göz boyama başarısını gösterebilmesidir.

Bilim konusunda, uzlaşmacı diye nitelediğimiz dergilerin yaklaşımı çok farklıdır. Radikaller, modern bilimi kökten reddederken; bu ikinciler, **bilimin** (fen bilimlerinin) **İslamı teyit etmekte** olduğu tezini işlemektedirler. Bu doğrultuda yayın yapan, aşağıda işaret edeceğimiz dergiler, bu sebepten teknik ve fenni yazılara ağırlık vermek suretiyle; Tanrı'nın varlığı, insan ve kâinatın yaradılışı, ve bunların Allah'ın "muazzam eseri" olduğu yolundaki yayınlarıyla dini inaçları kuvvetlendirme endişesiyle hareket etmektedirler. Öte yandan bunlar, Batı'nın biliminden çok sosyal ve ahlaki zaaflarına dikkat çekmekte, bu uygarlığın "açmaz"ını bu noktada görmektedirler.

5— Temel problematiklerden biri de, İran devrimi dolayısıyla ortaya çıkan, **Sünnilik ile Şiilik** arasındaki geleneksel ayrımın yeniden ele alınmasıdır. Tahmin edilebileceği gibi, Türkiye'deki geleneksel İslami pratik Sünni doktrine dayandığı için, ülkemizdeki geleneksel İslami cemaatlerde Şiiliğe karşı bir antipati vardır; bu mezhebi İslam dışı sayarlar. İran devrimine sempati duyan radikal İslamcılar, bir taraftan da İslam enternasyonalizmi idealinin mezhep ayrılığı yüzünden gerçekleşmesinin engellenmemesi endişesiyle, konuyu yeniden gündeme getirerek; bu ayrılığın bugün için çok önemli olmadığını, esas olanın yer yü-

İZÜ - İSMAİL KARA TÜRKİYE'DE DİNİ HAYAT ARŞİVİ

zünde Allah'ın hakimiyetinin kurulması olduğunu ileri sürmektedirler. Bu grupların hemen hemen hepsi, İslam enternasyonalizminin gereğine inanıp İran'ın Şii olmasının bunu engellemeyeceğini savunmalarına rağmen; aynı ideale bağlı olanlar içerisinde Türkiye dışındaki Müslümanların arasındaki uyuşmazlıklarda taraf olmamak gerektiğini söyleyenler de vardır. Buna karşılık geleneksel uzlaşmacı kesimde, bu ayrılığın yeniden gündeme gelmesinin beklenmeyen bir sonucu daha oldu ki; o da, Şiiliğin özellikle siyaset doktrininin (masum İmam fikri etrafında geliştirilmiş şekliyle) İslama temelden aykırı olduğu yolunda Sünniler arasında yeni bir bilinçlenmeye yol açılmış olmasıdır. Radikal aktivist İslamcılarla öbür grup arasındaki belki en büyük ayrılık buradadır.

6— Nihayet **İran devrimi**yle ilgili olarak takınılması gereken tutum konusunda da yollar ayrılmaktadır. Beklenebileceği gibi, radikal karşı koymacı çizgide yer alan dergiler, coşkulu ve heyecanlı bir üslûpla İran rejimine perestiş etmekte birbirleriyle adeta yarış halinde bulunuyorlar. Bunların çoğunun İran ve Humeyni'ye sempatileri, aynı idealleri paylaşmaktan doğan bir duygudaşlıktan öte angajmanların söz konusu olduğunu düşündürmektedir. Vatansever herkesi hayrete düşürmesi kaçınılmaz olan bu dergiler adeta İran'ın beşinci kolu gibi çalışmakta; yurtta ve dünyada meydana gelen her şeye İran bakış açısıyla bakmakta, bu rejime sempati beslemeyenleri - Müslüman da olsalar- düşman görmektedirler. İnsan bazan, bunlar varken İran'ın ayrıca ajan yetiştirip Türkiye'ye göndermesine gerek yok, diyesi geliyor. Türkiye'nin milli meselelerini bile İran'ın çıkarları açısından gören bu gibi dergilerin işi nereye kadar vardırabileceklerini, Selâhaddin Eş adlı bir yazarın durumu çok iyi anlatabilir. Hatırlanabileceği gibi, bu adam 1980 öncesinde adından çok söz edilen radikal aktivistlerden biri olarak **Şura** adlı ajitasyon dergisini çıkaranlar arasında yer alıyordu. Yine hatırlanabileceği gibi, bu derginin bazı yazarları daha sonra İran'a uçak kaçırma teşebbüsünde bulunmuşlardı. İşte bu takımın hızlı İslamcılarından olan Selâhaddin Eş, Hürriyet gazetesinin geçenlerde yazdığına göre, şu anda İran radyosunda Türkiye'ye yönelik propoganda yayınlarını yönetiyormuş. Bu örnek, sözümona din adına nasıl vatana ihanet edilebileceğini gösteren ibretli ve çok acı bir örnektir.

Dergiler

Öte yandan geleneksel İslâmî duyarlığı temsil eden uzlaşmacı akımların dergileri, İrancıların şirretliğinden sakınabildikleri ölçüde bağımsız bir tavır koymakta ve İran'a pek sempatik bakmamaktadırlar. Bunun bir sebebi İran'ın Şiî olmasıysa; diğer sebebi de, bu dergilerin "milli" ve tarihi endişeler taşıyor olmalarıdır. Bunlar Türkiye'nin siyasi ve sosyal yapısından dışlanmadıkları ve sisteme entegre edildikleri sürece de herhangi bir radikal muhalefete temayül etmeyecekleri söylenebilir.

Şimdi, hangi dergilerin bu ana eğilimler doğrultusunda yayın yaptıklarından söz edebiliriz. Bi-

rinci kategoriye giren dergilerin başında **Şehadet, Girişim, İktibas, Kitap Dergisi, Mektep** ve bu yılın ortalarında yayınına son veren **İnsan** dergisi gelmektedir. Bu çizgideki belki en basit ve sığ dergi de Konya'da çıkmakta olan **Mektup** dergisi de aşağı yukarı bu doğrultuda yayın yapmaktadır. Bir de bunlar için elverişli bir kültür ve sanat zemini, belli belirsiz bir bilinç oluşturmaya çalışan **Mavera, Aylık Dergi** ve **Kelime** gibi sanat-edebiyat dergilerine de işaret etmek gerekir.

Bu yılın ikinci yarısında başlayan **Şehadet,** kendini "İslami siyaset ve kültür dergisi" olarak takdim etmektedir. Yukarıda radikal dergilerle ilgili olarak belirttiğimiz bütün özellikleri taşıyan bu dergi militan bir aktivizmi yaymaya çalışmakta, **"cahiliye, küfür ve emperyalizme karşı"** tavizsiz bir mücadele anlayışını yansıtmaktadır. Sünnî geleneğin "pasifizmi"nin saf dışı ederek, Şia eylemciliğini İslam'ın evrensel modeli olarak telkin etmektedir. Türkiye'deki Müslüman din bilginlerinin rejime karşı suskunluklarını kınarken, tam ve kusursuz bir model olarak gördüğü İran rejimine ateşli bir bağlılık göstererek, İran modeli etrafında bir evrensel İslam topluluğu bilinci geliştirmeye çalışıyor. Bu derginin Türkiye'yle tek ilgisi, Ankara'da ve Türkçe olarak yayımlanmakta olmasıdır.

Girişim dergisi de aynı çizgide yer almaktadır. Üç yıldır aylık siyaset dergisi olarak çıkmakta olan girişim, 12 Eylül öncesindeki Şura'yı hatırlatmaktadır. Militan bir İran sempatizanı olan derginin, bütün çağdaş değer ve kurumlara temelden karşı olup totaliter bir İslamî yönetimden yana olduğu anlaşılıyor. Milliyetçiliğe ve her türlü milli değer ve unsura şiddetle karşı çıkarken, her türlü yabancı veya uluslararası İslamcı harekete sempatiyle bakıyor; Müslümanları, vatandaşı bulundukları siyasi sistemlerden ayrı bir uluslararası

İZÜ - İSMAİL KARA TÜRKİYE'DE DİNİ HAYAT ARŞİVİ

topluluk olarak görüyor. Yer yüzünde **"ilâhi bir sistem"** kurma yolunda nefret ve düşmanlık hummasına tutulmuş, kavgacı bir anlayışı yaymaya çaba gösteriyor. Öyle anlaşılıyor ki, dergi "yazar"larının tasavvur ettikleri İslami hayat tarzı, çağdaş dünya realitesinin tamamen dışında, on dört yüzyıl önceki sosyal beşeri ve medeni seviyenin aynen yeniden inşasına dayanmaktadır. Vahye dayanmayan her türlü değer ve kurumu toptan reddediyor.

İktibas, aylık olarak çıkmakta olan süreli yayınlar tarama dergisi olup, yedi yıldır Ankara'da yayımlanmaktadır. Dergi bilinçli bir İslâmcı birikimi oluşturma ve dünyadaki İslamcı gelişmeleri okuyucularının bir bü-

tünlük içinde aygılamalarına yardımcı olma amacı gütmektedir. Bunun için, yayın politikası doğrultusunda yerli ve yabancı basın organlarından seçilmiş alıntılar yayımlıyor. Ayrıca, İslami (dini) bilimlerle ilgili araştırma-inceleme yazılarına yer veriyor. Bu arada **"emperyalizm"**in dünyada ve Türkiye'de örmüş bulunduğu ağa karşı okuyucularını bilinçlendirmeye çalışan bu derginin de dış dünyadaki gözdesi İran'dır. Dini gelenekçiliğe karşı çıkarak, bu çizgideki dini cemaatleri bir yozlaşma (belki de revizyonizm) örneği olarak değerlendirdiği anlaşılıyor.

Bu dergilerle aynı temel endişeleri paylaşan **Kitap Dergisi** ile **Mektep**'ten; birincisi, İslami ya-

yınları bu kesime duyurmak suretiyle bu alanda ortak bir platform olarak görev yapmaya talip gibi görünüyor. İki yıldır İstanbul'da yayımlanıyor. Diğeri ise, vatan yerine **"üzerinde yaşadığımız topraklar"** demeyi tercih ederken, Türkiye dışındaki müslümanlar arasındaki uyuşmazlıklarda taraf olmamaktan söz etmektedir. Bu dergi de İstanbul'da iki yıldır yayımlanıyor.

Siyasi eylemcilik yerine geleneksel dindarlık çizgisinde yer alıp, rejime yönelik köklü siyasi talepleri genellikle olmayan diğer grubu oluşturan dergiler arasında ise **Sur, Zafer, Köprü** ve **Sı-**

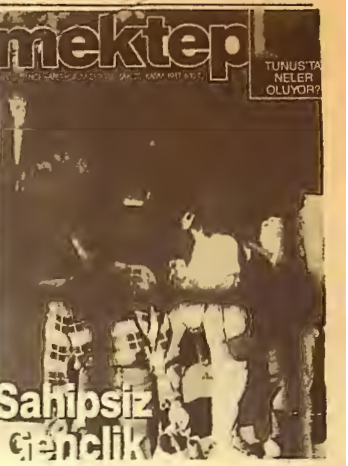

zıntı ilk akla gelenler arasındadır. Bunların hepsi, **Nurculuk** diye bilinen akımın sözcüsü durumunda olup (Sızıntı'nın, bu akımın daha aktivist bir varyasyonunu temsil eden Fethullah Gülen grubunun yayın organı olduğu söylenmektedir), aşağı yukarı teknik bakımdan en kaliteli dergiler durumundadırlar. Yukarıda da belirttiğimiz gibi, daha çok modern bilimin Kuran'ı teyit ettiğini, dolayısıyla daha dindar bir hayatın bilime aykırı olmadığını kanıtlamaya yönelik, tabii bilimlerle ilgili teknik yazılar yayımlamakta ve bunda bir ölçüde akademik destek görmektedirler. Bunlar keza, İrancılığa da karşıdırlar.

Ayrıca Trabzon'da aylık ola-

İZÜ - İSMAİL KARA TÜRKİYE'DE DİNİ HAYAT ARŞİVİ

rak yayımlanmakta olan **İcmal** dergisi ile **Öğüt** dergilerinin başka camiaların sözcüsü oldukları anlaşılmakla beraber, yayın çizgileri yukarıdakilere çok benzemektedir. Meselâ İcmal geleneksel İslami anlayışa dayanmakta (Selefiyeci değil) ve daha çok dindarlık duygularına hitap etmeyi tercih etmektedir. Batı uygarlığının değerlerine karşı çıkıyor ama, enternasyonalist bir İslamcılığı da savunmuyor. Meselâ Türkleri geçmişte güçlü, yenilmez, şerefli ve medeni kılanın İslam dini olduğunu belirtmekte; Türk olmayı ve bunun bilincini taşımayı -İslâm dairesi içinde kalmak şartıyla- olumsuz bir kimlik olarak görmemektedir. Yine de, bu derginin Milli Eğitim Bakanlığınca okullara tavsiye edilmiş olmasını yadırgamaktan kendimizi alamıyoruz. Öğüt dergisi de mesela Osmanlı mirasından övgüyle söz edip, "milli ve manevi değerler"i anlamlı bulurken, aşağı yukarı bir öncekiyle aynı çizgide buluşmaktadır. O da, Batı uygarlığının "çıkmaz"ının, **"inançsızlık sistemi"**ne dayanmasından ileri geldiğini ve insanlığın kurtuluşunun, insanın **"yaradılış gayesi"**ne uygun olarak yönlendirilmesine bağlı olduğunu savunurken de çok farklı şeyler söylememektedir. Fakat, bu derginin öncekine göre, biraz daha siyasi olduğu söylenebilir.

Altınoluk dergisi de bu dergilere benzemektedir.

Bir başka yayın grubu daha vardır ki, tamamen yeniden inşa edilmiş alternatif bir kültüre dayalı İslami bilinç oluşturmaya yönelik olarak yayın yapan bu dergiler daha ağırbaşlı, ciddi ve kısmen entellektüel bir görünüm vermektedirler. Nakşibendi tarikatının bir kolunu temsil eden Prof. Dr. **Esat Çoşan**'ın sahibi bulunduğu ve **Vefa Yayıncılık** adını taşıyan şirket, birisi çocuklara (**Gülçocuk**), birisi de kadınlara (**Kadın ve Aile**) yönelik olmak üzere, dört dergi çıkarmaktadır. Bu yayın grubu diğerlerine nispetle daha seviyeli bir üslüp kullanmakla beraber, radikal İslamcı çizginin temel duyarlıklarına bağlı olup, sadece İran sempatisi daha yumuşak ve mesafeli gibidir. Bu camianın aylık dergisi olan **İslam** modernleşmeye karşı değerleri, bir kısım İlâhiyat fakülteleri öğretim üyelerinin de akademi desteğiyle, yaygınlaştırmaya çalışmakta; İslamı topyekün bir ideolojik model (siyasi-sosyal-iktisadi sistem modeli) olarak göstermektedir. Bu çevrenin en ilgi çekici dergisi, iki aylık olarak çıkmakta olan, Batı tipi quarterly özentesi **İlim ve Sanat**'tır. İki yıldır yayımlanmaktadır. Bir taraftan evrensel ortak bir İslam bilinci oluşmasına yardımcı olmak için İslam dünyasından siyaset ve yayın haber-yorumları verirken; diğer taraftan Türkiye'deki İslamcılığın daha entellektüel bir düzeye getirilmesine yönelik bir yayın yapmakta, bunu da azçok sosyal bilim formasyonu olan kişiler veya akademisyenler sayesinde gerçekleştirmeye çalışmaktadır. Bu iddiasının ciddiye alınmasını sağlamak için de -ilgisi olsun olmasın- bazı makalelerin İngilizce özetlerini sunmak ve yabancı dilde kaynaklara atıfta bulunmak yoluna başvurmaktadır. Dergi ayrıca, özellikle ilk sayılarında, modern bilimi ve bu sayede modern uygarlığı refüze edebilmek için; bilim felsefesi ve bilgi teorisi sorunlarıyla ilgili makalelere yer vermekte, bu amaçla birtakım kısmi ve dağınık bilgi aktarmalarını 'modern bilimin kendi içinde tutarsız ve tamamiyle değer yüklü olduğu' yolundaki bir kurgunun malzemesi yapmaktadır. Bunu yapmanın amacı, **"vahiy" kaynaklı olmayan "bilgi"nin, "bilim" olamayacağı** argümanına zemin hazırlamaktır. Ne varki, aslında bu mesaja hiç de yatkın olmayan bazı akademisyenlerin bu dergiye destek vermelerini anlamak zordur.

Son olarak, böyle bir yazıya gerek var mıydı, sorusu çevresinde birkaç şey söyleyelim. Bu dergide sık sık vurguladığımız gibi; demokratik rejimin imkan verdiği açık toplumun, totaliter modellerin tasallutundan masun kalabilmesi, haysiyetli ve özgür vatandaşlar olarak yaşamımızın asgari güvencesidir. Ama demokrasi, doğrudan doğruya kendisini yıkmaya yönelik kaba kuvvet gösterilerine başvurulmadıkça, kendisinin tam karşıtı olan düşünce akımlarına müdahale etmeyip müsamaha eder. Fakat bu demek değildir ki; insan olmak haysiyetini, özgür vatandaş olmanın değerini bilenlerin suskun, "neme lâzım"cı olmaktan başka seçenekleri yoktur. Ancak hepimiz, kimlerin ne olduklarını, neyin peşinde koştuklarını bilirsek, sahip olduklarımızı korumada daha avantajlı ve donanımlı duruma gelebiliriz.

İZÜ - İSMAİL KARA TÜRKİYE'DE DİNİ HAYAT ARŞİVİ